

Анатолій КАЛЯЄВ

доктор наук з державного управління, професор
Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
(Львів, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5675-187X>,
Електронна пошта: toldek@ukr.net

Олеся КУЦЬКА

доктор історичних наук, професор
Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
(Львів, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5595-2995>
Електронна пошта: kutska_o@yahoo.com

Андрій СЛЮСАРЕНКО

доктор історичних наук, професор
Житомирський військовий інститут
імені С.П. Корольова
(Житомир, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7812-6277>
Електронна пошта: savnvp@gmail.com

ОНОВЛЕННЯ ВЕРТОЛІТНОГО ПАРКУ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ У 2022–2024 рр.: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Мета роботи полягає в аналізі процесу оновлення вертолітного парку основних компонентів Сил оборони України після початку російської широкомасштабної агресії. Стаття побудована за проблемно-хронологічним принципом. Для дослідження процесу оновлення вертолітного парку використовувалась низка наукових методів, провідне місце серед яких посідають аналіз і синтез (із загальнонаукових), а також історико-порівняльний, історико-типологічний та джерелознавчий (зі спеціально-історичних). Наукова новизна статті полягає у тому, що досліджений авторами процес досі не був предметом зацікавленості науковців. У ході дослідження на підставі аналізу відкритих джерел встановлено, що упродовж перших двох років відбиття російської широкомасштабної агресії Сили оборони України отримали близько 140 вертольотів різного призначення. Переважна більшість із них належала до радянських моделей – середніх багатоцільових вертольотів Мі-8 (включаючи експортний варіант Мі-17) і ударних Мі-24 (включаючи експортний варіант Мі-35). Однак частина з них були відносно новими, виготовленими у рф після розпаду СРСР. Вибір країнами-партнерами для передачі Україні вертольотів саме радянського походження можна визнати цілком виправданим, адже українські пілоти й інженери мають великий досвід експлуатації таких машин, їх не треба перенавчати. До того ж, в Україні є необхідна база для обслуговування і ремонту таких вертольотів. Переважна більшість переданих країнами-партнерами вертольотів (усі Мі-24/35 і, ймовірно, більшість Мі-8/17) надійшли на озброєння армійської авіації Сухопутних військ ЗС України. Із вертольотів західного виробництва були передані три машини Sea King, дві УН-60А і дві Н125. Ці вертольоти потрапили до авіації ВМС ЗС України (Sea King), Головного управління розвідки Міністерства оборони України (УН-60А), Державної прикордонної служби України (Н125).

Ключові слова: армійська авіація, військово-технічна допомога, вертоліт, Збройні Сили України, Повітряні Сили.

Постановка проблеми. У відбитті широко-масштабної агресії РФ проти України важливу роль відіграє військово-технічна допомога від країн-партнерів. У суспільній думці вона асоціюється, перш за все, із артилерією і боеприпасами, засобами протиповітряної оборони та броньованою технікою різних класів. Водночас залишається важливим постачання й інших видів озброєння і військової техніки, у тому числі вертольотів. Надходження вертольотів різних типів і призначення дає змогу не лише компенсувати неминучі втрати у цьому виді військової техніки, а й розширити бойові спроможності авіаційної складової Сил оборони України.

Мета статті – дослідити процес оновлення парку вертольотів Сил оборони України завдяки постачанню з країн-партнерів у період з початку широкомасштабної агресії РФ проти України 24 лютого 2022 р. до кінця 2024 року.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З огляду на триваючу війну обсяг офіційних публікацій з теми дослідження є досить незначним. Перш за все, варто виокремити підготовлені Центром дослідження воєнної історії Збройних Сил України довідники-каталоги «Зброя російсько-української війни» (Ушаков, С. та ін. 2023; Таранець, С. та ін. 2024). У першому з них, виданому в жовтні 2023 р., узагальнено інформацію про міжнародну технічну допомогу, надану з грудня 2021 р. до лютого 2023 р., у другому (виданому в травні 2024 р.) – з лютого 2023 р. до лютого 2024 року. Більш деталізовану інформацію щодо передачі Україні вертольотів тих чи інших типів знаходимо у публікаціях у зарубіжних фахових виданнях та інтернет-виданнях. У вітчизняній історіографії проблема оновлення парку вертольотів ЗС України побіжно розглянута у роботі А. Харука і В. Мельника (Харук, А. & Мельник, В. 2024).

Виклад основного матеріалу. Перші партії міжнародної військової допомоги, що почали надходити в Україну ще до початку широкомасштабного вторгнення військ РФ, склалися переважно з піхотного протитанкового озброєння. Згодом у цьому переліку з'явилися засоби ППО, артилерійське озброєння та боеприпаси тощо. Серед авіаційної техніки пріоритетними вважалися літаки-винищувачі. Постачання ж вертольотів відійшло, так би мовити, на другий план – про них не йшлося у засобах масової інформації. Однак аналіз офіційної інформації дає можливість впевнено стверджувати: цей вид військової техніки почав надходити в Україну вже у квітні–травні

2022 року (Харук, А. & Мельник, В. 2024). Зокрема, під час першої стратегічної оборонної операції (24 лютого – квітень 2022 р.) Україна отримала 31 багатоцільовий вертоліт – 20 Мі-17 (зі США, Словаччини й Латвії) і 11 Мі-8МТВ-1 (із Латвії, Литви і Хорватії) (Ушаков, С. та ін. 2023, с. 189). Під час другої стратегічної оборонної операції (травень–серпень 2022 р.) тривали поставки Мі-17 (шість) і Мі-8МТВ-1 (два). У переліку міжнародної військової допомоги з'являються легкі багатоцільові вертольоти Мі-2 (три екземпляри зі Словаччини і Латвії) та ударні Мі-24 (11 із Північної Македонії й Чехії) (Ушаков, С. та ін. 2023, с. 196–197). Інформація про передачу Чехією вертольотів Мі-24В була оприлюднена 23 травня 2022 року (Hinshaw, D. 2022). Частина вертольотів Мі-17, що передавали Сполучені Штати Америки, були раніше законтрактовані урядом США для передачі Афганістану. В середині травня 2022 р. повідомлялося, що в Україну прибули щонайменше три таких вертольоти із запланованих 11-ти (Афганські Ми-17... 2022). У серпні 2022 р. два Мі-17 і два Мі-2 прибули з Латвії (Латвія передала Україні... 2022).

У переліку вертолітної техніки, передача якої була оголошена під час стратегічної наступальної операції Сил оборони України (вересень–грудень 2022 р.), фігурували ударні гелікоптери Мі-35 (експортний варіант Мі-24) із Чехії та середні багатоцільові Мі-17 зі США, Словаччини й Латвії, проте, без уточнення їхньої кількості. Також в означений період була згадка про передачу шести транспортних вертольотів Ка-32А11ВС із Португалії і невизначеної кількості Westland WS-61 Sea King із Великої Британії (Ушаков, С. та ін. 2023, с. 202). Sea King став першим типом вертольотів західного походження, про передачу якого було офіційно оголошено. До цього постачалися вертольоти лише радянського/російського виробництва. Терміни реальних поставок вертольотів могли суттєво відрізнятися від заявлених – це добре видно на прикладі Ка-32А11ВС із Португалії. Про намір передати ці вертольоти Україні міністерство оборони Португалії оголосило ще у жовтні 2022 року. Придбані ще у 2007 р. шість машин Ка-32А11ВС використовували у боротьбі з лісовими пожежами до квітня 2022 р., коли португальська сторона розірвала з російською компанією угоду про їх обслуговування. Реально ж колишні португальські Ка-32А11ВС прибули в Україну майже через два роки після оголошення – у вересні 2024 року (Харук, А. 2024).

Під час третьої стратегічної оборонної операції (січень–травень 2023 р.) було отримано чотири вертольоти Mi-35 із Чехії, а також вісім Mi-17 і 12 Mi-8МТВ-1 із різних країн. Крім того, у переліку фігурували три вертольоти Westland WS-61 Sea King, передані Великою Британією, два Airbus H125 із Франції і один Sikorsky UH-60A Black Hawk (Таранець, С. та ін. 2024, с. 270). 12 Mi-8МТВ-1 разом із двома старішими Mi-8Т передала Україні Хорватія. У травні в Україну прибули дев'ять вертольотів, а ще п'ять були частково розібрані та перевезені наземним транспортом (Хорватські Ми-8 вже в Україні. 2023). Відсутність у переліку машин Mi-8Т, на нашу думку, пояснюється застарілістю і зношеністю цих вертольотів – ймовірно, їх не вводили в стрій, а розібрали на запчастини.

Згадані у переліку вертольоти H125, на нашу думку, не варто відносити до міжнародної технічної допомоги, оскільки вони належать до партії, законтрактованої у травні 2018 р. Міністерством внутрішніх справ України для своїх авіаційних структур. Цей контракт передбачав придбання 55 вертольотів концерну Airbus Helicopters: 24 патрульних H125 для Державної прикордонної служби України, 10 багатоцільових/медико-евакуаційних H145 для Національної поліції України і 21 середнього транспортного H225 для Національної гвардії України і Державної служби з надзвичайних ситуацій (Підписаний договір на поставку гелікоптерів... 2018). Це замовлення в основному було виконане до початку широкомасштабного вторгнення, а два H125 прибули в Україну наприкінці лютого 2023 р. як продовження поставок після річної перерви (попередня партія вертольотів цього типу прибула в лютому 2022 р.) (More H125s delivered to DPS Ukraine. 2023). Однак повністю зазначений контракт ще не виконаний. Свідченням цього є інформація, опублікована у жовтні 2024 р., відповідно до якої контракт було частково переглянуто: замість п'яти вертольотів H225 Державна служба з надзвичайних ситуацій має отримати таку ж кількість легших H145 (ДСНС отримає 5 гелікоптерів H145. 2024). Ймовірно, рішення про заміну було ухвалене під впливом успішного досвіду використання Національною поліцією вертольотів H145 для евакуації поранених (Крила надії..., 2023). Відзначимо, що Національна поліція України встигла отримати усі десять замовлених H145 до початку широкомасштабного вторгнення – два останні вертольоти із цієї партії прибули в Україну в грудні 2021 року (Фінальна партія гелікоптерів H145... 2021).

Щодо вертольотів Sea King, то рішення про передачу їх Україні було оприлюднене у листопаді 2022 року. Це – морські пошуково-рятувальні вертольоти HU.5, що останнім часом використовувала приватна фірма HeliOps для підготовки екіпажів (Sea King in Ukrainian colours! 2023). Відповідно до цільового призначення, їх передали 10-й морській авіаційній бригаді. Зарубіжні експерти висловлюють припущення, що до цієї частини потраплять і передані Португалією Ка-32А11ВС через спорідненість їхньої конструкції із вертольотами Ка-27, досвід експлуатації яких має 10-та бригада (Taghvaei, B. 2023, p. 66). Вертольоти Sea King вже активно використовуються – скажімо, на початку липня 2024 р. така машина брала участь у навчаннях річкової флотилії ВМС ЗС України на одному з водосховищ р. Дніпро (Charuk, A. 2024, p. 61). У січні 2024 р. було оголошено про намір Німеччини передати Україні ще шість вертольотів Sea King модифікації Mk 41, знятих із озброєння німецької авіації ВМС (German Sea Kings for Ukraine. 2024).

Вертоліт UH-60 був переданий Головному управлінню розвідки (ГУР) МО України, яке оприлюднило фото цієї машини на своїй офіційній сторінці 21 лютого 2023 року (Авіація воєнної..., 2023). У березні 2024 р. було заявлено про отримання ГУР МО України ще одного вертольота цього типу (Головне управління розвідки отримало... 2024).

Під час другої стратегічної наступальної операції Сил оборони України (кінець травня – початок листопада 2023 р.) зарубіжні партнери передали 12 ударних вертольотів Mi-24 (із Чехії й Польщі), а також три Mi-17 і три Mi-8МТВ-1. Нарешті, у період з листопада 2023 р. до лютого 2024 р. було передано ще два Mi-24 і 20 Mi-17 (Таранець, С. та ін. 2024, с. 279, 287).

Висновки. Таким чином, за оприлюдненими даними, упродовж перших двох років відбиття широкомасштабної агресії рф Сили оборони України отримали від зарубіжних партнерів понад 140 вертольотів. Переважна більшість моделей були радянського походження, а саме: середні багатоцільові вертольоти Mi-8 (включаючи експортний варіант Mi-17) і ударні Mi-24 (включаючи експортний варіант Mi-35). Однак частина з них були відносно новими, виготовленими у рф після розпаду СРСР.

Із вертольотів західного виробництва Україна отримала три машини Sea King, дві UH-60A і дві H125. Щоправда, останні, як ми вже згадували,

не можна віднести до категорії міжнародної військової допомоги, оскільки їх передали у рамках контракту, укладеного задовго до початку широкомасштабного вторгнення. Ще однією характерною рисою процесу передачі вертольотів (у деяких випадках) є досить довгий термін від ухвалення рішення про їх передачу до фактичного прибуття вертольотів в Україну. У випадку з переданими Португалією Ка-32А11ВС цей проміжок сягнув майже двох років.

Вибір країнами-партнерами для передачі Україні вертольотів саме радянського походження можна визнати цілком виправданим, адже українські пілоти й інженери мають значний

досвід експлуатації таких машин, вони не потребують перепідготовки. До того ж в Україні є необхідна база для обслуговування і ремонту таких вертольотів. Переважна більшість переданих країнами-партнерами вертольотів (усі Мі-24/35 і, ймовірно, більшість Мі-8/17) надійшли на озброєння армійської авіації Сухопутних військ ЗС України. Водночас, такі вертольоти потрапили і до інших компонентів Сил оборони України: авіації ВМС ЗС України (Sea King), Головного управління розвідки Міністерства оборони України (UH-60A), Державної прикордонної служби України (H125).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

Charuk, A. (2024). *Ukrainiska Flotylla Rzeczna: historia i dzialania bojowe. Nowa Technika Wojskowa*. № 8, p. 58–62.

German Sea Kings for Ukraine. (2024). URL: <https://scramble.nl/military-news/german-sea-kings-for-ukraine> [дата зверн.: 23.11.2024].

Hinshaw, D. (2022). *Czech Republic Gives Ukraine Attack Helicopters and Repairs Its Vehicles*. URL: <https://www.wsj.com/articles/czech-republic-gives-ukraine-attack-helicopters-and-repairs-its-vehicles-11653342703> [дата зверн.: 21.11.2024].

More H125s delivered to DPS Ukraine. (2023). URL: <https://scramble.nl/military-news/more-h125s-delivered-to-dps-ukraine> [дата зверн.: 25.11.2024].

Sea King in Ukrainian colours! (2023). URL: <https://scramble.nl/military-news/sea-king-in-ukrainian-colours> [дата зверн.: 24.11.2024].

Taghvaei, B. (2023). *Fighting back. Ukrainian Navy Helicopters at War. Air Forces Monthly*. № 4, p. 62–67.

Авіація воєнної розвідки України виконує бойові завдання на передньому краї оборони. (2023). URL: <https://gur.gov.ua/content/aviatsiia-voiennoi-rozvidky-ukrainy-vykonuie-boiovi-zavdannia-na-perednomu-krai-oborony.html> [дата зверн.: 25.11.2024].

Афганські Ми-17, зроблені у РФ за замовленням США, вже в ЗСУ: закручена доля вертольотів. (2022). URL: https://defence-ua.com/news/afganski_mi_17_z_sshi_vzhe_u_zsu_zakruchena_dolja_vertolotiv-7386.html [дата зверн.: 21.11.2024].

Головне управління розвідки отримало ще один Black Hawk. (2024). URL: <https://mil.in.ua/uk/news/golovne-upravlinnya-rozvidky-otrymalo-shhe-odyn-black-hawk/> [дата зверн.: 25.11.2024].

ДСНС отримає 5 гелікоптерів H145. (2024). URL: <https://mil.in.ua/uk/news/dsns-otrymae-5-gelikopteriv-h145-zmi/> [дата зверн.: 26.11.2024].

Ушаков, С. та ін. (2023). *Зброя російсько-української війни 2022 – 2023 років*. Київ: Видавництво Ліра-К., 243 с.

Таранець, С. та ін. (2024). *Зброя російсько-української війни 2022 – 2024 років*. Київ: Видавництво Ліра-К., 309 с.

Крила надії... Вертольоти Нацполіції України евакуюють поранених. (2023). URL: <http://www.golos.com.ua/article/372453> [дата зверн.: 26.11.2024].

Латвія передала Україні два Ми-17 і два Ми-2. (2022). URL: <https://mil.in.ua/uk/news/latviya-peredala-ukrayini-dva-my-17-ta-dva-my-2/> [дата зверн.: 22.11.2024].

Підписаний договір на поставку гелікоптерів Airbus Helicopters для МВС України. (2018). URL: <https://www.ukrmilitary.com/2018/05/airbus-helicopters.html> [дата зверн.: 25.11.2024].

Фінальна партія гелікоптерів H145 для Національної поліції прибула до України. (2021). <https://mil.in.ua/uk/news/finalna-partiya-gelikopteriv-h145-prybula-do-ukrayiny/> [дата зверн.: 26.11.2024].

Харук, А. (2024). Ка-32 для України. URL: <https://mil.in.ua/uk/blogs/ka-32-dlya-ukrayiny/> [дата зверн.: 23.11.2024].

Харук, А.І. & Мельник, В.В. (2024). Авіація Сухопутних військ Збройних сил України (армійська авіація). *Велика українська енциклопедія*. URL: [https://vue.gov.ua/Авіація_Сухопутних_військ_Збройних_сил_України_\(армійська_авіація\)](https://vue.gov.ua/Авіація_Сухопутних_військ_Збройних_сил_України_(армійська_авіація)) [дата зверн.: 20.11.2024].

Хорватські Ми-8 вже в Україні. (2023). URL: <https://mil.in.ua/uk/news/horvatski-my-8-vzhe-v-ukrayini/> [дата зверн.: 22.11.2024].

REFERENCES

Aviatsiia voiennoi rozvidky Ukrainy vykonuie boiovi zavdannia na perednomu krai oborony. (2023). [The Ukrainian Military Intelligence Aviation performs combat missions at the forefront of defense]. URL: <https://gur.gov.ua/content/aviatsiia-voiennoi-rozvidky-ukrainy-vykonuie-boiovi-zavdannia-na-perednomu-krai-oborony.html> [Accessed: 21.11.2024]. [in Ukrainian].

Afhanski My-17, зробleni u RF za zamovlenniam SShA, vzhe v ZSU: zakruchena dolia vertolotiv. (2022). [Afghan Mi-17s, made in Russia by order of the USA, are already in the Armed Forces of Ukraine: the fate of the helicopters is in doubt]. URL: https://defence-ua.com/news/afganski_mi_17_z_ssh_a_vzhe_u_zsu_zakruchena_dolja_vertolotiv-7386.html [Accessed: 21.11.2024]. [in Ukrainian].

Holovne upravlinnia rozvidky otrymalo shche ody Black Hawk. (2024). [The Main Intelligence Directorate received another Black Hawk]. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/golovne-upravlinnya-rozvidky-otrymalo-shhe-odyn-black-hawk/> [Accessed: 25.11.2024]. [in Ukrainian].

DSNS otrymaie 5 helikopteriv H145. (2024). [The State Emergency Service will receive 5 H145 helicopters]. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/dsns-otrymaie-5-gelikopteriv-h145-zmi/> [Accessed: 26.11.2024] [in Ukrainian].

Ushakov, S. et al., (2023). *Zbroia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 – 2023 rokiv* [Weapons of the Russian-Ukrainian War 2022 – 2023]. Kyiv: Lira-K., 243 s. [in Ukrainian].

Taranets, S. et al., (2024). *Zbroia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 – 2024 rokiv* [Weapons of the Russian-Ukrainian War 2022 – 2024]. Kyiv: Lira-K., 309 s. [in Ukrainian].

Kryla nadii... Vertoloty Natspolitsii Ukrainy evakuuiut poranenykh. (2023). [Wings of hope... Helicopters of the National Police of Ukraine evacuate the wounded]. URL: <http://www.golos.com.ua/article/372453> [Accessed: 26.11.2024]. [in Ukrainian].

Latviia peredala Ukraini dva Mi-17 i dva Mi-2. (2022). [Latvia transferred two Mi-17s and two Mi-2s to Ukraine]. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/latviya-peredala-ukrayini-dva-my-17-ta-dva-my-2/> [Accessed: 22.11.2024]. [in Ukrainian].

Pidpysanyi dohovor na postavku helikopteriv Airbus Helicopters dlia MVS Ukrainy. (2018). [A contract has been signed for the supply of Airbus Helicopters helicopters to the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. URL: <https://www.ukrmilitary.com/2018/05/airbus-helicopters.html> [Accessed: 25.11.2024]. [in Ukrainian].

Kharuk, A. (2024) Ka-32 dlia Ukrainy [Ka-32 for Ukraine]. URL: <https://mil.in.ua/uk/blogs/ka-32-dlya-ukrayiny/> [Accessed: 23.11.2024]. [in Ukrainian].

Kharuk, A.I. & Melnyk, V.V. (2024). Aviatsiia Sukhoputnykh viisk Zbroinykh syl Ukrainy (armiiska aviatsiia) [Aviation of the Ground Forces of the Armed Forces of Ukraine (Army Aviation)]. 2024. URL: [https://vue.gov.ua/Авіація_Сухопутних_військ_Збройних_сил_України_\(армійська_авіація\)](https://vue.gov.ua/Авіація_Сухопутних_військ_Збройних_сил_України_(армійська_авіація)) [Accessed: 20.11.2024]. [in Ukrainian].

Khorvatski My-8 vzhe v Ukraini. (2023). [Croatian Mi-8s already in Ukraine]. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/horvatski-my-8-vzhe-v-ukrayini/> [Accessed: 22.11.2024]. [in Ukrainian].

Finalna partiia helikopteriv H145 dlia Natsionalnoi politsii prybula do Ukrainy. (2021). [The final batch of H145 helicopters for the National Police has arrived in Ukraine]. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/finalna-partiya-gelikopteriv-h145-prybula-do-ukrayiny/> [Accessed: 26.11.2024]. [in Ukrainian].

Charuk, A. (2024). *Ukraińska Flotyła Rzeczna: historia i działania bojowe* [Ukrainian River Flotilla: History and Combat Operations]. *Nowa Technika Wojskowa*. № 8, 58–62. [in Polish].

German Sea Kings for Ukraine. (2024). URL: <https://scramble.nl/military-news/german-sea-kings-for-ukraine> [Accessed: 23.11.2024]. [in English].

Hinshaw, D. (2022). Czech Republic Gives Ukraine Attack Helicopters and Repairs Its Vehicles. URL: <https://www.wsj.com/articles/czech-republic-gives-ukraine-attack-helicopters-and-repairs-its-vehicles-11653342703> [Accessed: 21.11.2024]. [in English].

More H125s delivered to DPS Ukraine. (2023). URL: <https://scramble.nl/military-news/more-h125s-delivered-to-dps-ukraine> [Accessed: 25.11.2024]. [in English].

Sea King in Ukrainian colours! (2023). URL: <https://scramble.nl/military-news/sea-king-in-ukrainian-colours> [Accessed: 24.11.2024]. [in English].

Taghvaei, B. (2023). Fighting back. Ukrainian Navy Helicopters at War. *Air Forces Monthly*. № 4, p. 62–67. [in English].

Anatolii KALIAIEV

*Doctor of Science in Public Administration, Professor
Hetman Petro Sahaidachnyi National Army
Academy (Lviv, Ukraine)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5675-187X>

Olesia KUTSKA

*Doctor of Historical Sciences, Professor
Hetman Petro Sahaidachnyi National Army
Academy (Lviv, Ukraine)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5595-2995>

Andrii SLIUSARENKO

*Doctor of Historical Sciences, Professor
Korolov Zhytomyr Military Institute
(Zhytomyr, Ukraine)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7812-6277>

**UPGRADING THE HELICOPTER FLEET OF THE DEFENCE FORCES
OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL MILITARY ASSISTANCE
IN 2022–2024: HISTORICAL ASPECT**

The purpose of the work is to analyze the process of updating the helicopter fleet of the main components of the Defence Forces of Ukraine after the start of the Russian large-scale aggression. The article is built on the problem-chronological principle. A number of scientific methods were used to study the process of updating the helicopter fleet, with analysis and synthesis (from the general scientific ones) and historical and comparative, historical and typological, and source studies (from the special historical ones) taking the leading place. The scientific novelty of the article lies in the fact that the process studied by the authors has not yet been the subject of interest to scientists. The study, based on an analysis of open sources, found that during the first two years of repelling Russia's large-scale aggression, the Ukrainian Defence Forces received about 140 helicopters for various purposes. The vast majority of them belonged to Soviet models – these are medium multi-purpose helicopters Mi-8 (including the export version Mi-17) and attack helicopters Mi-24 (including the export version Mi-35). However, some of them were relatively new – already manufactured in the Russian Federation after the collapse of the USSR. The choice of the partner countries to transfer to Ukraine helicopters of Soviet origin can be considered quite justified – after all, Ukrainian pilots and engineers have extensive experience in operating such machines, they do not need to be retrained. In addition, Ukraine has the necessary base for servicing and repairing such helicopters. The vast majority of the helicopters transferred by the partner countries (all Mi-24/35 and, probably, most of the Mi-8/17) entered service with the army aviation of the Ground Forces of the Armed Forces of Ukraine. Among the helicopters of Western production, three Sea King, two UH-60A and two H125 were transferred. These helicopters were transferred to the aviation of the Navy of the Armed Forces of Ukraine (Sea King), the Main Intelligence Directorate of the Ministry of Defence of Ukraine (UH-60A), and the State Border Guard Service of Ukraine (H125).

Keywords: *army aviation, military-technical assistance, helicopter, Armed Forces of Ukraine, Air Forces.*